

Lekcje Biblijne 4/2016

*Kwartalnik biblijno-katechetyczny pomocny w studiowaniu Pisma Świętego
Ukazuje się od 1908 roku*

Clifford Goldstein

KSIEGA HIOBA

 Wydawnictwo
„Znaki Czasu”

WARSZAWA 2016

TYTUŁ ORYGINAŁU
Adult Sabbath School Bible Study Guide 4/2016: The Book of Job

TŁUMACZ
Jan Trzeciak

PROJEKTANTKA OKŁADKI
Daria Gil-Ziędalska

TYPOGRAF
Jarosław Kauc

REKLAMODAWCA
Mirosław Harasim

AUTOR DOŚWIADCZEŃ I REFLEKSJI MISYJNYCH
Remigiusz Krok

REDAKTOR I KOREKTOR
Mirosław Chmiel

Wszystkie cytaty biblijne zaczerpnięto z *Biblii warszawskiej*:
BW — *Biblia warszawska* © Towarzystwo Biblijne w Polsce, Warszawa 2011,
chyba że zaznaczono inaczej (inne całościowe przekłady *Biblii*):
BG — *Biblia gdańska* © Brytyjskie i Zagraniczne Towarzystwo Biblijne, Warszawa 1985,
BI — *Biblia interlinearna* © Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 2003-2014,
BJW — *Biblia Jakuba Wujka* © Wydawnictwo Kurii Biskupiej, Lublin 1985,
BKR — *Biblia Kazimierza Romaniuka* © Towarzystwo Biblijne w Polsce, Warszawa 1998,
BT — *Biblia Tysiąclecia* © Wydawnictwo Pallottinum, Poznań 2003.

© 2016 General Conference of Seventh-day Adventists
All rights reserved

ISSN 0239-359X

ISBN 978-83-7295-351-3

Zamówienia na publikacje prosimy kierować pod adresem:
Dział Handlowy Wydawnictwa „Znaki Czasu”
ul. Foksal 8/6
00-366 Warszawa
tel.: 22-331-98-00
e-mail: kontakt@znakiczasu.pl
księgarnia internetowa: sklep.znakiczasu.pl

SPIS TREŚCI

SKRÓTY NAZW KSIĄG BIBLIJNYCH.....	4
WPROWADZENIE.....	5
Lekcja 1 • KONIEC	7
Lekcja 2 • WIELKI BÓJ.....	14
Lekcja 3 • CZYŻ ZA DARMO JEST HIOB TAK BOGOBOJNY?.....	21
Lekcja 4 • BÓG A LUDZKIE CIERPIENIE.....	28
Lekcja 5 • PRZEKLINAM DZIEŃ	35
Lekcja 6 • PRZEKLEŃSTWO BEZ PRZYCZYNY?.....	42
Lekcja 7 • KARZĄCA ODPLATA.....	49
Lekcja 8 • NIEWINNA KREW	56
Lekcja 9 • OZNAKI NADZIEI	63
Lekcja 10 • GNIEW ELIHU.....	70
Lekcja 11 • SPOŚRÓD ZAWIERUCHY	77
Lekcja 12 • ODKUPICIEL HIOBA	84
Lekcja 13 • CHARAKTER HIOBA	91
Lekcja 14 • NIEKTÓRE NAUKI Z <i>KSIĘGI HIOBA</i>	98
PROJEKTY MISYJNE	105
DOŚWIADCZENIA I REFLEKSJE MISYJNE.....	106
ZACHODY SŁOŃCA I POBUDKI PORANNE.....	107
KALENDARZ CZYTANIA <i>BIBLI</i>	110

SKRÓTY NAZW KSIĄG BIBLIJNYCH

Ab — *Księga Abdiasza*

Ag — *Księga Aggeusza*

Am — *Księga Amosa*

Ap — *Apokalipsa Jana*
(*Objawienie Jana*)

Dn — *Księga Daniela*

Dz — *Dzieje Apostolskie*

Ef — *List do Efezjan*

Est — *Księga Estery*

Ez — *Księga Ezechiela*

Ezd — *Księga Ezdrasza*

Flm — *List do Filemona*

Flp — *List do Filipian*

Ga — *List do Galatów*
(*List do Galacjan*)

Ha — *Księga Habakuka*

Hbr — *List do Hebrajczyków*

Hi — *Księga Hioba*
(*Księga Joba*)

Iz — *Księga Izajasza*

J — *Ewangelia Jana*

1 J — *1 List Jana*

2 J — *2 List Jana*

3 J — *3 List Jana*

Jk — *List Jakuba*

Jl — *Księga Joela*

Jon — *Księga Jonasza*

Joz — *Księga Jozuego*

Jr — *Księga Jeremiasza*

Jud — *List Judy*

Koh — *Księga Koheleta (Księga*
Kaznodziei Salomona)

Kol — *List do Kolosan*

1 Kor — *1 List do Koryntian*

2 Kor — *2 List do Koryntian*

Kpł — *Księga Kapłańska*
(*3 Księga Mojżeszowa*)

1 Krl — *1 Księga Królewska*

2 Krl — *2 Księga Królewska*

1 Krn — *1 Księga Kronik*

2 Krn — *2 Księga Kronik*

Lb — *Księga Liczb*
(*4 Księga Mojżeszowa*)

Lm — *Lamentacje (Treny)*

Łk — *Ewangelia Łukasza*

Mi — *Księga Micheasza*

Mk — *Ewangelia Marka*

Ml — *Księga Malachiasza*

Mt — *Ewangelia Mateusza*

Na — *Księga Nahuma*

Ne — *Księga Nehemiasza*

Oz — *Księga Ozeasza*

1 P — *1 List Piotra*

2 P — *2 List Piotra*

Pnp — *Pieśń nad Pieśniami*

Prz — *Księga Przysłów*
(*Przypowieści Salomona*)

Ps — *Księga Psalmów*

Pwt — *Księga Powtórzonego Prawa*
(*5 Księga Mojżeszowa*)

Rdz — *Księga Rodzaju*
(*1 Księga Mojżeszowa*)

Rt — *Księga Rut*

Rz — *List do Rzymian*

Sdz — *Księga Sędziów*

1 Sm — *1 Księga Samuela*

2 Sm — *2 Księga Samuela*

So — *Księga Sofoniasza*

1 Tes — *1 List do Tesaloniczan*

2 Tes — *2 List do Tesaloniczan*

1 Tm — *1 List do Tymoteusza*

2 Tm — *2 List do Tymoteusza*

Tt — *List do Tytusa*

Wj — *Księga Wyjścia*
(*2 Księga Mojżeszowa*)

Za — *Księga Zachariasza*

WPROWADZENIE

Odwieczne pytanie. Pomimo szerzenia się odmiennych poglądów chrześcijanie mają bardzo logiczne i racjonalne powody, by wierzyć w Boga. Choć utwierdzani przez niektórych „najlepszych i najświatlejszych”, że ewolucyjne pojęcia *doboru naturalnego* i *losowej mutacji* mogą wyjaśnić złożoność, wspałałość i piękno życia, myślący ludzie nie akceptują tego i mają logiczne uzasadnienie dla swojego wyboru. Pomimo najnowszych „naukowych” oświadczeń, iż wszechświat powstał samoczynnie z *niczego*, większość ludzi dochodzi do wniosku, że wiara w Wiecznego Boga w przeciwieństwie do *niczego* jest bardziej logicznie satysfakcjonującym wyjaśnieniem istnienia wszystkiego, co zostało stworzone.

A jednak, choć logika i rozum są zdecydowanie po naszej stronie, pozostaje wciąż wszechobecny problem zła. I stąd odwieczne pytanie:

— Skoro Bóg istnieje i jest taki dobry, taki miłujący i taki wszechmogący, to dlaczego jest tak dużo cierpienia?

I stąd studium tego kwartału — *Księga Hioba*. Jakże fascynujące jest to, że *Księga Hioba*, starając się uporać właśnie z owym odwiecznym pytaniem, była jedną z pierwszych (jeśli nie pierwszą) ksiąg biblijnych! Bóg od początku starał się nam dać choćby *częstkową* odpowiedź na najtrudniejsze ze wszystkich pytań.

Częstkową, ale nie pełną. Przypuszczalnie żadna księga biblijna, a może nawet cała *Biblia* nie daje pełnej odpowiedzi. Jednak *Księga Hioba* uchyla zasłonę i ukazuje czytelnikowi istnienie rzeczywistości pozostającej poza zasięgiem naszych zmysłów, nawet wspomaganych przez przyrządy naukowe. Przenosi nas do sfery, która, choć niedostępna dla naszych oczu i uszu, jest jednak bardzo bliska każdemu człowiekowi. W istotnym stopniu ukazuje nam to, co jest przedstawione także w pozostałych księgach biblijnych, że świat naturalny i ponadnaturalny są ze sobą ściśle powiązane. Obrazowo i dramatycznie przedstawia zasadę oraz ostrzeżenie, które Paweł przekazał wieki później: „Bóg toczymy nie z krwią i z ciałem, lecz z nadziemskimi władzami, ze zwierzchnościami, z władcami tego świata ciemności, ze złymi duchami w okręgach niebieskich” (Ef 6,12).

Choć w większości jest poświęcona jednemu człowiekowi, *Księga Hioba* przedstawia historię nas wszystkich, jako że wszyscy cierpimy w sposób, który nierzadko jawi się nam jako zupełnie bezsensowny. Nawet wizyta czterech gości, którzy przybyli do Hioba, odzwierciedla naszą sytuację, bo kto z nas nie próbował uporać się także z cudzym cierpieniem?

Jednak przeoczylibyśmy istotny punkt *Księgi Hioba*, gdybyśmy ograniczyli ją jedynie do próby podjętej przez cierpiącą ludzkość, by zrozumieć cierpienie ludzkości. Historia Hioba została umieszczona w kontekście wielkiego boju między Chrystusem a szatanem, który został tu przedstawiony w najbardziej dosłowny sposób. Jest to bowiem jeden z najbardziej dosłownych bo-

jów — rozpoczęty w niebie i kontynuowany tu, w sercach, umysłach i ciałach wszystkich ludzi.

Studium tego kwartału jest wejzeniem w historię Hioba, zarówno z bliska (dramat narracji), jak i z dystansu, jako że wiemy nie tylko, jak kończy się sama księga, ale znamy także szersze tło wydarzeń. Zatem jednym z najważniejszych zadań dla nas — jako czytelników znających nie tylko *Księgę Hioba*, ale także całą *Biblię* — jest zebrać całą tę wiedzę i dokonać syntezy. Postaramy się zrozumieć w miarę możliwości nie tylko to, dlaczego żyjemy w świecie zła, ale co ważniejsze, jak mamy żyć w takim właśnie świecie.

Oczywiście nawet po przestudiowaniu *Księgi Hioba*, i to w kontekście całej *Biblii*, nadal nie poznamy całościowej odpowiedzi na odwieczne pytanie. Otrzymamy jednak zapewnienie, że istnieje ostateczna odpowiedź — Jezus Chrystus, w którym „mamy odkupienie przez krew jego” (Ef 1,7) — Ten, dzięki któremu otrzymamy wszystkie odpowiedzi.*

* Clifford Goldstein, autor *Lekcji Biblijnych* 4/2016, jest redaktorem naczelnym kwartalnika *Adult Sabbath School Bible Study Guide*, to jest amerykańskiego wydania *Lekcji Biblijnych*. Pracuje w Generalnej Konferencji Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego od 1984 roku (*przyp. red.*).

KONIEC

STUDIUM BIEŻĄCEGO TYGODNIA: Hi 42,10-17; Rdz 4,8; Mt 14,10; 1 Kor 4,5; Dn 2,44; Hi 14,14-15.

TEKST PAMIĘCIOWY: „Rzekł jej Jezus: Jam jest zmartwychwstanie i żywot; kto we mnie wierzy, choćby i umarł, żyć będzie” (J 11,25).

Na kursach pisarstwa studenci są uczeni, jak ważne jest, by dzieło literackie miało dobre zakończenie. Zwłaszcza w literaturze pięknej, gdzie cała treść utworu jest zmyślona, autor musi zaoferować czytelnikom satysfakcjonujące zakończenie. Ale nawet w literaturze faktu dobre zakończenie się liczy.

A jak jest w rzeczywistości? Jak jest w życiu, które toczy się nie na kartkach powieści czy kinowym ekranie, ale w ciele i krwi? Jak jest w naszych osobistych historiach? Jakie mają one zakończenia? Jak się rozwijają? Czy ich końce są ładnie powiązane jak w dobrych dziełach literackich?

Nie zawsze tak jest, nieprawdaż? Jak moglibyśmy mówić o dobrym zakończeniu, skoro wszystkie nasze historie kończą się śmiercią? W tym sensie nigdy nie możemy liczyć na szczęśliwe zakończenie, bo przecież śmierć nigdy nie kojarzy się ze szczęściem.

Podobnie jest w historii Hioba. Choć jej podsumowanie często jest przedstawiane jako szczęśliwe zakończenie, przynajmniej w porównaniu z wcześniejszym cierpieniem Hioba, to jednak w rzeczywistości nie jest ono szczęśliwe, gdyż ta historia także kończy się śmiercią.

W tym tygodniu, rozpoczynając studium *Księgi Hioba*, zaczniemy je od końca tej księgi, gdyż nasuwa on pytania dotyczące także naszego końca, nie tylko doczesnego, ale także wiecznego.

Często bajki dla dzieci kończą się zdaniem:

— I żyli długo i szczęśliwie.

W niektórych językach wyrażenie to jest wręcz językowym banałem. Chodzi o to, że bez względu na dramat, jaki rozegrał się w bajce — porwanie księżniczki, okrucieństwo wilka, niegodziwość króla — bohater i jego wybranka ostatecznie zatriumfują.

Tak też kończy się *Księga Hioba*, przynajmniej na pierwszy rzut oka. Po wszystkich próbach i nieszczęściach, jakie spadły na Hioba, księga kończy w sposób, który można określić jako *względnie* pozytywny.

Przeczytaj Hi 42,10-17, ostatnie wersety całej księgi. Co mówią nam one o tym, jak Hiob spędził ostatnie lata swego życia?

Niewątpliwie gdybyś zapytał o to, która księga *Biblii* kończy się dobrze dla głównego bohatera, a więc ma szczęśliwe zakończenie (*i żyli długo i szczęśliwie*), wielu wymieniłoby właśnie *Księgę Hioba*.

Wystarczy przecież zwrócić uwagę na to, co Hiob miał, gdy jego historia dobiegła końca. Rodzina i przyjaciele (których brakowało w czasie próby, z wyjątkiem Elifaza, Bildada, Sofara, Elihu i żony Hioba) przybyli do niego i pocieszali go. Byli łaskawi i szczodrzy, oferując mu finansową pomoc. Gdy historia się kończyła, Hiob miał dwa razy większy majątek niż na początku (por. Hi 42,12 z Hi 1,3). Miał też dziesięcioro dzieci — siedmiu synów i trzy córki — które zajęły miejsce zmarłych siedmiu synów i trzech córek (zob. Hi 1,2.18-19), a „nie było w całym kraju kobiet tak pięknych jak córki Hioba” (Hi 42,15 BT), więc przeżyły urodą swoje zmarłe siostry. Tak więc człowiek, który był pewien, że stoi nad grobem, przeżył kolejnych 140 lat. „Umarł Hiob stary pełen dni” (Hi 42,17 BI). Wyrażenie *pełen dni* w języku hebrajskim (co ciekawe, czasami tłumaczone w języku angielskim jako *pełen lat*) zostało użyte także w odniesieniu do Abrahama (zob. Rdz 25,8 BJW), Izaaka (zob. Rdz 35,29 BG) i Dawida (zob. 1 Krn 29,28 BG). Sugeruje to kogoś w stosunkowo dobrym i szczęśliwym położeniu w czasie zdecydowanie nieszczęśliwego wydarzenia — śmierci.

Wszyscy lubimy historie ze szczęśliwym zakończeniem, nieprawdaz? Jakież znasz historie ze szczęśliwym zakończeniem? Czego możemy się z nich nauczyć?

Księga Hioba kończy się dobrze dla Hioba, który zmarł *stary i syty dni*. Jak wszyscy dobrze wiemy, nie tak kończy się historia wielu innych ludzi. Nawet ludzie wierni, godni szacunku i szlachetni nie zawsze kończyli w sytuacji podobnej do sytuacji Hioba.

Jak skończyły się historie wymienionych poniżej postaci biblijnych?

Abel (zob. Rdz 4,8)

.....

Uriasz (zob. 2 Sm 11,17)

.....

Heli (zob. 1 Sm 4,18)

.....

Jozjasz (zob. 2 Krn 35,22-24)

.....

Jan Chrzciciel (zob. Mt 14,10)

.....

Szczepan (zob. Dz 7,59-60)

.....

Jak widzimy, *Biblia* jest pełna historii, które nie miały szczęśliwego zakończenia. Jest tak dlatego, że życie jako takie jest pełne historii, które nie kończą się szczęśliwie. Czy to poległ jako męczennicy w dobrej sprawie, czy umierający na śmiertelną chorobę, czy też znoszący cierpienia i nędzę ludzie nie zawsze wychodzą z prób, którym zostali poddani, tak samo zwycięsko jak Hiob. Szczerze mówiąc, jak często zdarza się, by los odmienił się na lepsze tak, jak w przypadku Hioba? Nie potrzebujemy *Biblii*, by przyznać, że życie przeważnie bywa ciężkie i niesprawiedliwe. Kto z nas nie słyszał o nieszczęśliwych zakończeniach?

Jakie znasz historie ludzi niezakończone szczęśliwie? Czego się z nich nauczyłeś?

Tak, historia Hioba zakończyła się pozytywnie, w przeciwieństwie do historii innych postaci biblijnych i wielu ludzi w ogóle. Bibliści czasami mówią o *przywróceniu* Hioba do pierwotnego stanu. Owszem, w jakimś stopniu jego los można opisać tym słowem, jako że niektóre rzeczy zostały mu zwrócone.

Ala gdyby nawet to był koniec historii, to czy możemy powiedzieć, że historia ta naprawdę byłaby kompletna? Owszem, los Hioba się poprawił, i to znacznie, ale przecież on i tak w końcu zmarł. Umarły też wszystkie jego dzieci. Niewątpliwie wszystkie one w jakimś stopniu doświadczyły traumatycznych przeżyć i prób życiowych podobnych do tych, jakich my doświadczamy, jako że takie przeżycia i próby są po prostu częścią życia w upadłym świecie.

O ile nam wiadomo, Hiob nigdy nie dowiedział się, dlaczego spotkały go te wszystkie nieszczęścia. Owszem, miał więcej dzieci, ale czy kiedykolwiek odżałował i przestał opłakiwać te, które stracił? Co z bliznami, które niewątpliwie nosił do końca życia? Życie Hioba miało szczęśliwe zakończenie, ale nie do końca. Pozostało wiele niewyjaśnionych problemów i wiele pytań bez odpowiedzi.

W *Biblii* czytamy, że Pan „przywrócił do dawnego stanu Hioba” (Hi 42,10 BI). Uczynił to pomimo wszystkiego tego, co stało się wcześniej. Ale wciąż pozostała niekompletność oraz brakowało odpowiedzi i prawdziwego spełnienia.

Oczywiście nie powinno nas to dziwić. Przecież w tym świecie, w jego obecnym stanie, bez względu na to, jaki jest nasz *koniec* — czy dobry, czy zły — wciąż pewne rzeczy pozostaną niekompletne, bez odpowiedzi i spełnienia.

Dlatego w pewnym sensie zakończenie historii Hioba może być postrzegane jako symbol, jakkolwiek tylko lekko widoczny, prawdziwego zakończenia wszystkich ludzkich nieszczęść i cierpień. Zwiastuje ono ostateczną nadzieję i obietnicę, jakie otrzymaliśmy dzięki ewangelii Jezusa Chrystusa — obietnicę pełnego i kompletnego odnowienia, przy którym odnowa Hioba błędnie i jawi się jako mizerna.

Przeczytaj 1 Kor 4,5. Co mówi nam ten werset o tym, jak obecnie, w tym życiu, pewne sprawy wciąż pozostają niedokończone oraz bez odpowiedzi i spełnienia? Jaką nadzieję wskazują nam te słowa?

Biblia jest między innymi księgą historyczną. Jednak nie jest to jeden z wielu podręczników historii. *Pismo Święte* opowiada o wydarzeniach z przeszłości, wydarzeniach historycznych, ale używa ich między innymi w celu udzielenia nam duchowych pouczeń. Na podstawie wydarzeń z przeszłości uczy nas prawd dotyczących tego, jak mamy żyć tu i teraz (zob. 1 Kor 10,11).

Jednak *Biblia* mówi nie tylko o przeszłości, ale także o przyszłości. Mówi nam nie tylko o tym, co się wydarzyło, ale także o tym, co dopiero się stanie. Wskazuje nam przyszłość aż po czas końca. Teologiczny termin odnoszący się do wydarzeń czasów końca to *eschatologia* (od greckiego słowa oznaczającego to, co *ostatnie*). Czasami termin ten jest używany jako oznaczający to, co dotyczy śmierci, sądu, nieba i piekła. Obejmuje także obietnicę nadziei życia wiecznego w nowym świecie.

Biblia mówi nam dużo o czasie końca. Owszem, *Księga Hioba* kończy się śmiercią jej bohatera, a gdyby była jedyną księgą biblijną dostępną czytelnikowi, mógłby on dojść do wniosku, że historia Hioba definitywnie zakończyła się jego śmiercią i tak samo zakończy się historia każdego z nas. Nie moglibyśmy mieć nadziei na nic więcej, bo nie wiedzielibyśmy, że może nas czekać cokolwiek więcej niż śmierć.

Jednak *Biblia* uczy nas czegoś innego. Uczy, że w czasie końca zostanie ustanowione wieczne Królestwo Boże, które będzie istnieć na zawsze jako wieczna ojczyzna odkupionych. W przeciwieństwie do królestw świata, które powstawały i przemijały, to królestwo będzie wieczne.

Przeczytaj Dn 2,44; 7,18. Jaką nadzieję związaną z czasem końca wskazują te wersety?

„Wielki plan odkupienia zakończy się pełnym przywróceniem świata do łaski Bożej. Wszystko, co zostało stracone przez grzech, zostanie odnowione. Nie tylko człowiek, ale i ziemia zostaną odkupieni, aby stać się wiecznym mieszkaniem posłusznych. Przez 6 tys. lat szatan usiłował zatrzymać ziemię w swoim posiadaniu. Teraz pierwotny Boży cel jej stworzenia zostanie spełniony. »Święci Najwyższego otrzymają królestwo i posiadą królestwo na wieki, na wieki wieczne« (Dn 7,18)”¹.

Owszem, *Księga Hioba* kończy się śmiercią patriarchy. Dobrą nowiną dla nas i dla Hioba jest to, że koniec *Księgi Hioba* nie jest końcem jego historii. Nasza śmierć także nie jest końcem naszej historii.

¹ Ellen G. White, *Patriarchowie i prorocy*, Warszawa 2014, wyd. VI, s. 240.

Przeczytaj Hi 14,14-15. O co zapytuje Hiob i jak odpowiada na swój sposób?

Jednym z tematów poruszonych w *Księdze Hioba* jest kwestia śmierci. Czy mogłoby być inaczej? Każda księga, która dotyczy ludzkiego cierpienia, musi oczywiście dotyczyć także śmierci, która w rzeczy samej jest źródłem i ostatecznym skutkiem cierpienia. Hiob zadaje pytanie, czy ci, którzy umarli, ożyją znówu, a następnie mówi, że oczekuje na zmianę, jaka ma nastąpić. Hebrajskie słowo tłumaczone jako *oczekiwanie* wskazuje także nadzieję. Tak więc oznacza nie jakieś zwyczajne czekanie, ale nadzieję na coś, na co warto czekać.

Tym, na co Hiob miał nadzieję, była *zmiana* dotycząca jego sytuacji. Słowo to pochodzi od hebrajskiego terminu zawierającego pojęcie *odnowienia* czy *wymiany*. Często jest stosowane w kontekście zmiany odzieży. Choć samo słowo ma szeroki zakres znaczeniowy, to jednak w kontekście pytania o to, jakie *odnowienie* następuje po śmierci — *odnowienie*, na które ma nadzieję Piotr — na czym innym mogłaby polegać zmiana, jeśli nie na zmianie prowadzącej ze śmierci do życia, gdy Bóg będzie „tęsknił za tworem swoich rąk” (Hi 14,15)?

Oczywiście nasza wielka nadzieja i wielka obietnica, iż śmierć nie będzie końcem, jest oparta na życiu, śmierci i dziele Jezusa. „*Nowy Testament* uczy, że Chrystus pokonał śmierć, największego wroga ludzkości, a Bóg wskrzesi zmarłych na sąd ostateczny. I ta nauka staje się jedną z najważniejszych w biblijnej wierze (...) po zmartwychwstaniu Chrystusa, gdyż zyskuje uwierzytelnienie w Jego triumfie nad śmiercią”¹.

„Rzekł jej Jezus:

— Jam jest zmartwychwstanie i żywot; kto we mnie wierzy, choćby i umarł, żyć będzie” (J 11,25).

Jaka nadzieja i ufność w związku z *końcem* jest zawarta w tej wypowiedzi Jezusa? Innymi słowy, co wiemy my, a czego nie wiedział Hiob?

¹ John E. Hartley, *The Book of Job. The New International Commentary on the Old Testament*, Grand Rapids 1988, s. 237.

DO DALSZEGO STUDIUM

Pomimo straszliwych nieszczęść, jakie spadły na Hioba, nie tylko pozostał on wierny Bogu, ale także odzyskał wiele z tego, co stracił. Ale mimo takiego zakończenia, jak w całej *Księdze Hioba*, wiele pytań pozostaje bez odpowiedzi. Owszem, *Księga Hioba* jest tylko jedną z ksiąg *Biblii*, a opieranie całej teologii na jednej takiej księdze byłoby niewłaściwe. Mamy jednak całe *Pismo Święte*, które dodaje tak dużo do zrozumienia wielu trudnych kwestii poruszonych w *Księdze Hioba*. Zwłaszcza *Nowy Testament* wnosi światło w wiele spraw, które nie mogły zostać w pełni zrozumiane w czasach starotestamentowych. Być może najważniejszym przykładem tego jest znaczenie służby świątynnej. W jakimkolwiek stopniu wierny Izraelita mógł zrozumieć sens śmierci zwierząt ofiarnych i znaczenie całego systemu ofiarniczego, to dopiero objawienie dane przez Jezusa i Jego śmierć na krzyżu pozwala pełniej pojąć to zagadnienie. *List do Hebrajczyków* pomaga w znacznym stopniu zrozumieć sens tej symbolicznej służby. A choć obecnie mamy przywilej poznania *teraźniejszej prawdy* (zob. 2 P 1,12 BG) i z pewnością otrzymaliśmy więcej światła niż Hiob, nadal musimy żyć bez odpowiedzi na ważne pytania. Odkrywanie prawdy jest stopniowe, a pomimo wielkiego światła, jakie otrzymaliśmy obecnie, wciąż jeszcze musimy dużo się nauczyć. Otrzymaliśmy zapewnienie, że „odkupieni będą podróżować od jednego świata do drugiego, a większość czasu będzie im upływać na studiowaniu tajemnic odkupienia. Przez całą wieczność zagadnienie to będzie coraz pełniej odkrywane przed nimi”¹.

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Co to jest *objawienie progresywne*? Jakie są inne przykłady jego działania? Na przykład naukę arytmetyki zaczyna się od poznania liczb. Następnie uczymy się dodawać, odejmować, mnożyć i dzielić. Potem przechodzimy do trudniejszych rzeczy, takich jak algebra czy geometria, choć przez cały czas operujemy na liczbach. Jak ta analogia pomaga nam zrozumieć pojęcie progresywnego objawienia także w teologii?

2. Przeczytaj Hi 42,11. Przez wieki bibliści zadawali sobie pytania dotyczące tego, gdzie byli krewni i przyjaciele Hioba, gdy najbardziej ich potrzebował. Owszem, przyszli, gdy już jego los się odmienił na lepsze. Dlaczego taka postawa jest niewłaściwa?

3. O jak wielu złych zakończeniach słyszałeś ostatnio i jaką nadzieję daje ci zbawienie w Jezusie, iż te złe zakończenia nie są ostatecznym końcem tych historii?

¹ Ellen G. White, w: *Advent Review and Sabbath Herald*, 9 III 1886.